

Letna lista:
Člani leta . . . K 50—
Člani leta . . . 25—
Člani leta . . . 13—
Člani Jugoslavije:
Člani leta . . . 66—
Reklamne stavke
1000 besed 60 v.
Uredništvo in upravnstvo:
Ljubor, Koroška ulica
Telefon št. 220.

STRAZA

Inserati ali oznanila
se računajo po k 1.80
od enredne pettivrste
pri večkratnih oznanilih
popust
„Straža“ izhaja v pon-
deljek, sredo in petek.
Rokopisi se ne vračajo.
Z uredništvom se more
govoriti vsak dan od
11. do 12. ure popoldne.

32 Ljubor.

Ljubor dne 29. novembra 1920

Letnik XII

Dr. Korošček načrt ustave.

Pretekli petek je bila sklicana seja ministrskega sveta, kjer se je vršilo posvetovanje o ustavnem načrtu ministra za konstituantno dr. Laze Markovića.

Na željo ministrskega predsednika dr. Vesniča je dr. Korošček o ustroju bodoče ustave podal pismeno sledeče mnenje:

Država mora biti edinstvena, imeti mora eno ustavo, eno državno ozemlje, eno državljanstvo z enotnimi državnimi pravicami, kakor tudi eno državno oblast, ki se očituje v zakonodaji ter upravnih in sodnijskih funkcijah. Država mora imeti eno obliko vladavine ter enega in istega nositelja državne oblasti. V mednarodnih oziroma meddržavnih političnih ter carinsko-trgovskih odnosih ima edino država pravico zastopstva in sklepanja pogodb. Hkrati je država nositeljica oborožene sile ter je dolžna čuvati skupne koristi.

Poleg označenih pravic in dolžnosti, ki so z bistvom države tesno združene, je treba da so skupne in za celo državno enotno urejenje sledeče zadeve:

1. Denar, državna posojila, monopoli, lastnina in uprava prometnih sredstev, ki so važna za celo državo (železnice, plovstvo, pošta, telegraf, telefon, itd.).

2. Obče državljansko, zemljiško in strokovno (rudniško, pomorsko, trgovsko, obrtno-industrijsko, menično, bančno, kreditno in materialno stvarno) pravo. Civilno-pravni izvršilni konkurzni red itd., ki se na vse to nanaša ter kazensko pravo kazenski pravni red.

3. Okvirna zakonodaja:
a) ki se nanaša na stanovsko pravne zadeve (kmetijsko, obrtno-industrijsko, trgovsko (samo stanovske določbe), uradniško, delavsko pravo ter odvetniški, notarski, zdravniški, inženjski zakon itd.);
b) glede razmerja države do Cerkve, prosvete, zdravstva, socialne politike;
c) glede organizacije uprave in sodstva.

4. Skupne finance.
Za kritje skupnih državnih stroškov je treba,

da ima država poleg svojih dohodkov iz svojih resorov in podjetij (prevoznine železnice, pošte itd., carina, monopoli, pristojbine itd.) pravico uvesti enoten progresiven dohodninski davek.

K členu 3.

Službeni jezik je za zakone, parlamentarne zapisnike in stenografske beležke, za vse akte in obležja splošnega državnega znaka, za vse dopisovanje med centralno in pokrajinsko oblastjo, za predloge, ki se vlagajo na državno centralo oblast in njene organe, sploh za vse uradovanje in službene spise v celih kraljevini: srbski ali hrvatski in slovenski. Govori v narodnih predstavništvih morejo biti v katerem koli dialektu srbskega, hrvatskega ali slovenskega imena.

V kolikor se po potrebi morejo dopustiti v uradnem poslovanju s strankami jeziki drugih, v kraljevini nastanjenih narodnosti, se bo uredilo z zakonom.

K členu 35.

Volivno pravico ima vsak državljan, moškega in ženskega spola, ki je dovršil 21. leto.

Člen 36.

Senat je sestavljen iz sto članov, ki jih izvolijo:

Trgovske, industrijske, obrtne in delavske zbornice, kakor tudi zveze kmetijskih zadrug.

Univerze v Beogradu, Zagrebu, Ljubljani in v vsaki šoli v činu univerz.

Organizirane veroizpovedi.

Akademija nauka v Beogradu in Zagrebu.

Člen 58.

Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev se deli v avtonomne pokrajine, ki obsegajo po možnosti za okrožena kulturno in gospodarsko enotna ozemlja. Število teh ozemelj bo določila ustavotvorna skupščina.

Pokrajine se delijo v okrožja in občine, katere

so istofako kakor pokrajine pravne osebe po javnem in privatnem pravu.

Pokrajine in okrožja so obenem samoupravne jedinice in krajevne edinice za državno pravo, občine so samo samoupravne edinice.

Vsaka pokrajina, okrožje in občina ima svoj zbor (skupščino) oziroma svoj odbor. Pokrajinski in občinski zbor si izvoli sam svoje predsedstvo.

Pokrajina ima svojo vlado, ki jo sestavi predsednik. Pokrajinska vlada je najvišji izvrševalni organ pokrajinske samouprave.

Predsednika pokrajinske vlade imenuje vladar na predlog ministrskega sveta izmed treh kandidatov, ki jih je določila iz svoje srede pokrajinska skupščina. Vladar ga istotako razrešuje njegovih dolžnosti.

Predsednik pokrajinske vlade in njeni člani so odgovorni v vseh avtonomnih zadevah pokrajinski skupščini. Proti njihovim rešitvam v avtonomnih zadevah ni dopustna nobena pritožba izvzemaši na pokrajinsko upravno sodišče. Avtonomnih resorov nitiče se po slede državne uprave v pokrajini upravljajo pristojni člani pokrajinske vlade. Predsednik pokrajinske vlade stoji na čelu vse številne državne uprave v pokrajini. Člani pokrajinske vlade so v tej funkciji odgovorni resortnim ministrom, predsednik pokrajinske vlade pa ministrskemu svetu.

Pokrajinska vlada imenuje, premešča in odstavlja uradnike vseh resorov, ki jih ona upravlja. Imenovanje, premeščanje ali odpust uradnikov od stega činovnega razreda dalje mora odobriti pristojni minister. Premestitev uradnikov iz resorov, ki jih upravlja pokrajinska vlada, v območje druge pokrajinske vlade, ali v ministrstvo in narobe spada v delokrog pristojnih resortnih ministrov, ki so pa pri tem vezani na soglasje dotičnih pokrajinskih vlad. Vsi uradniki, od pokrajinske vlade imenovani, so tudi njej odgovorni.

Uradniki onih panog državne uprave v pokrajini, ki jih ne upravlja pokrajinska vlada, so odgovorni pristojnemu ministru, ki jih v svojem delokrogu nastavlja, premešča in odpušča. Načelnike najvišjih upravnih enot te vrste v pokrajini imenuje, premešča in odstavlja pristojni minister dogovorno s predsednikom pokrajinske vlade. V vseh važnih zadevah obvešuje ti načelniki s pristojnim ministrom po

LISTER.

Moj stric in moj župnik.

Iz frančoščine prevedel Paulus.)

Dalje.

In druge prijaznosti te vrste, ki so imele prednost, da so bile obenem parlamentarne in zelo izrazite.

Gospod župnik me je smehljal gledal in ponavljal dva ali trikrat:

„O mladost! Lepa mladost!“

In spomin nazaj na njegovo petnajsetno mladost mu je privabil iz prsi otožen vzdihljaj.

Nato smo prešli na ponavljanje in stvari niso šle več tako dobro. To je bila kritična ura, trenutek, ko so se razvili pomenki, razodela osebna mnenja, ko se je poglobilo razpravljanje in so se vneli celo prepirčki.

Gospod župnik je ljubil junake starega veka in njihove bajne čine, v katerih je igrala telesna srčnost glavno vlogo.

Njegovo nagnjenje je bilo čudno, ker ni bil ravno ustvarjen iz tiste prsti, ki sestavlja junake.

Opazila sem, da se mu nikakor ni ljubilo se vračati domov po noči. To razkril je mi ga je delalo sicer še bolj priljubljenega, ker tudi jaz sem bila zelo strahopetna, pa tudi ni puščalo nobenega dvoma o njegovi srčnosti.

Ampak svoje junake je ljubil, jih občudoval, jih povzdigoval nad vse, brez dvoma tembolj, ke bi se bil v danem slučaju čutil popolnoma nesposobnega, jih posnemati.

Kar se mene tiče, jaz nisem sledila ne njegovemu okusu, ne njegovemu občudovanju. Grki in Rimljani so mi bili strašno zoperni. Bistroumnost moje žive domišljije je dognala, da so bili Rimljani podobni — moji teti, ali pa da je bila moja teta podobna Rimljanom, kakor vam je ljubše, in tisti dan, ko

sem ugotovila to primero, so bili Rimljani sojeni, obsojeni in uničeni v mojih očeh.

Toda gospod župnik je trdovratno na vsak način hotel z menoj brskati po rimski zgodovini, jaz pa se svojeglavno na noben način nisem hotela za njo zanimati. Ob junakih rimske republike sem ostala hlačna in rimski cesarji so se mešali v moji glavi. Naj se je župnik trudil, kolikor se je hotel, s svojimi občudovalnimi vzkliki, naj se je jezil, me kregal — nič ni pomagalo, nič ni izpodmaknilo moje brezbriznosti in mojih osebnih nazorov.

Ko sem na primer pripovedovala zgodovino Mucije Scevole, sam končala takole:

„Djal je svojo desno roko v ogenj, da bi jo kaznoval, ker se je zmotil. To dokazuje, da je bil neumen!“

Gospod župnik, ki me je trenutek poprej poslušal z blaženim licem, se je stresel nevolje.

„Neumen, gospodična —? In zakaj?“

„Zato, ker izguba njegove roke ni popravila njegove zmote“, sem odgovorila. „Ker Porsena ni bil zaradi tega nič več ali manj živ in ker se njegov tajnik vsled tega ni počutil nič bolje.“

„Dobro, moja draga! Ampak Porsena se je le dovolj prestrašil, da je prenehal z obleganjem Rima.“

„To, gospod župnik, dokazuje, da je bil Porsena strahopetnež.“

„Bodi! Ampak Rim je bil rešen, in komu je šla hvala za to? Muciju Scevoli in njegovemu junaškemu činu!“

In dobri gospod, ki je bil preveč rahločuten, da bi bil dal sebi ali komurkoli sežgati le samo konico prsta, ni zaradi tega nič manj občudoval Mucije Scevole in se je razburjal ter na vso moč trudil, da bi tudi jaz občudovala njegove junake.

„Jaz ostanem pri tem, kar sem rekla“, sem odgovorila mirno. „On je bil norec, in sicer velik norec.“

Župnika je dušilo.

„Ako otroci začnejo umovati“, je zakričal, „slišijo ljudje marsikatero neumnost!“

„Gospod župnik, zadnjič ste me pa učili, da je razum najlepša človeška zmožnost!“

„Brez dvoma, brez dvoma, ako jo zna uporabiti. In razen tega sem govoral o doraslem človeku, in ne o nedoraslih deklinah!“

„Gospod župnik, ptiček poskuša svoje moči ob robu gnezda!“

Cisto iz sebe si je izvrstni človek energično razmrščil lasce, da je bil podoben volčji glavi, posipani z belo moko.

„Ni prav, da toliko modrujete, draga moja,“ mi je včasih rekel, „to je greh prevzetije! Ne bodele me vedno dobili za odgovor, in ko se kdaj spoprimate z življenjem, se še naučite, da se z življenjem ne da prerehati, ampak, da se mu je treba podvreči!“

Brigala sem se za življenje! Imela sem župnika, ki sem si ob njem brusila svoj razum in svojo poštenost, in to mi je zadostovalo.

Ko sem ga že dovolj zbadala, mučila in utrujala, se je silil, da bi si nadel strogo lico, pa moral se je odreči svojemu načrtu, njegove vedno smehljalice ustnice so mu popolnoma odrekale pokorščino.

In takrat mi je rekel:

„Gospodična de Lavallo, ponovili bodele svoje rimske cesarje in storili to tako, da se vam ne bode ta več mešala Tiberij in Vespazijan!“

Pustiva te dobre ljudi, gospod župnik!“ sem mu odgovorila, „dolgočasijo me. Veste, če bi bili vi živeli v njihovi dobi, bi vas bili na razniju pekli, ali pa vam izrgali jezik in nohte in vas ssekali na drobne kosčke, kakor meso za pašeto.“

Ob tej žalostni sliki se je gospod župnik nalahno stresel in odšel drobnih korakov, ne da bi mi kaj odgovoril.

Vedela sem, da je njegovo nezadovoljstvo doseglo svoj višek, kadar me je imenoval gospodično de Lavallo. Ta ceremoniozni naslov je bil vsakikrat življenjski pojav njegove nevolje, in vest me je grizla, dokler ga spet nisem videla prihajati preko dvorišča z odkrito glavo, s klobukom pod pazduho in z nasmehom na licu.

Dalje prihodnjič.

tom predsednika pokrajinske vlade. V sporih med različnimi pokrajinskimi vladami kakor tudi v sporih med pokrajinsko in centralno vlado razsoja državno sodišče.

Zakone, ki jih sklene pokrajinska skupščina, predlaga predsednik pokrajinske vlade potom ministrskega sveta vladarju v potrdilo prej, nego se objavi.

Osnovna načela socijalizma.

O socijalizmu in o socijalistih se govori vsevpred. Zdi se mi potrebno, da začrtam osnovna načela socijalizma in povem o njih svoje misli. Osnovna načela bi bila: 1. nauk o vrednosti dela; 2. materialistično svetovno naziranje; 3. razredni boj; 4. komunistično gospodarstvo; 5. revolucionarna taktika; 6. internacionalna.

1. Nauk o vrednosti dela. Po socijalistični teoriji je samo delo, ki ustvarja nove vrednosti in nova bogastva. Kapital ni tvoren, on ne poseduje sam ničesar v proizvodnjo, ampak je samo sredstvo, da človek, ki ima kapital, z njegovo pomočjo najame delavno moč svojega bližnjega ter jo izrablja v svojo korist. Vprašanje, če ustvarja vrednost samo delo, ali pa delo v zvezi s kapitalom, z cerkvenega stališča ni rešeno in so bogoslovci na eno in na drugo stran. Jaz sem nad tem vprašanjem premisljeval gotovo že nad deset let in prišel sem do zaključka, da ima v tej točki Marks prav. Ako pa samo delo ustvarja bogastvo, mora iz tega logično tudi slediti, da mora nova vrednost, ki nastane iz dela, biti last onega, ki jo ustvari, torej delavca. Kapital je sredstvo, da se organizirajo delavne sile, toda isto se da veliko bolje in koristneje izvršiti poton organizacije, namreč poton združništva in poton sodelovanja državnih in samoupravnih činitelev.

Nauk o vrednosti dela je temeljni nauk socijalizma. Drugi stavki so ali nebitveni ali pa izvirajo iz njega. Kdor ta stavek sprejema, je socijalist, kdor ga zamuje, ni socijalist, pa če se tudi sam tako imenuje.

2. Materialistično svetovno naziranje. Marks uči, da se „vsa ideologija“, kakor vera, umetnost itd., razvija iz gospodarskih razmer. Vera torej ni samo na sebi nič splošnega, nič samo na sebi resničnega, ni nič drugega, kakor eden izmed pojavov vladajočih gospodarskih razmer. Ta stavek uničuje ne samo vsako vero, ampak sploh vse, kar imenuje Marks „ideologijo“, kakor umetnost, znanost itd. Ta stavek je žid Marks, ki je bil vzgojen v takrat vladajoči nemški filozofiji, vtelesil svojemu socijalističnemu sistemu, a ni ž njim v nobeni logični zvezi. Je pa tudi sam na sebi neresničen, ker se mu proizi cel kulturni razvoj človeštva in najvažnejših kulturnih pojavov si tem poton ne moremo razložiti. Med pravovernimi Marksovimi socijalisti samimi je nastala v tej zadevi velika razprava in mnogo jih je, ki ga odločno odklanjajo. Med Slovenci se je zlasti odločno izrekel proti njemu Albin Prepeluh. Odklanja ga tudi voditelj čeških svobodomislecev in predsednik češke republike T. G. Masaryk, ki je napisal o Marksovem socijalizmu zelo duhovito kritiko. Socijalist, ki sprejema ta stavek za resnico, ni več katoličan, ne more prejeti zakramentov in bi tudi ne mogel biti pokopan na cerkvenem pokopališču. Cerkev je obsodila socijalizem kot krivoverski. To velja seveda samo za one socijaliste, ki ta stavek sprejemajo. Ker si v tem socijalisti niso edini, bode moral duhovnik presojati posamezne slučaje. Sam na sebi ni ta stavek v nobeni logični zvezi s socijalističnim gospodarskim sistemom in ga vsakdo lahko sprejme ali ne ter ostane vseeno socijalist. Socijalizem je pa gospodarsko vprašanje, ki ni v nobeni zvezi z materializmom. Socijalist je lahko katoličan, kakor brezverec, Budhist ali častilec Bektadžijev. Kdor pa sprejema socijalizem obenem s tem stavkom, prejenja biti katoličan.

3. Razredni boj. Razredni boj je resničen in opravičen v tem smislu, da je človeštvo razdeljeno na dva tabora: Na eni strani reveži, delavci, trpinji, izkoriščanci, ki morajo delati in trpeti za druge; na drugi strani izkoriščevalci, delamržeži, trojke človeške družbe, ki pa posedajo kapital in z njihovo pomočjo izrabljajo delovno moč drugih v svoj prid. Neresničen je pa v smislu, da bi se morali boriti med sabo posamezni stanoviti: delavci, kmetje, uradniki itd. Delavec je vsakdo, kdor dela, pa naj dela na polju, v tovarni, z glavo ali s peresom. V tem našem smislu je proglasil razredni boj že sveti apostol Pavel s stavkom: „Kdor ne dela, naj tudi ne je.“ Med tema obema razredoma se bije v resnici neizprosno gospodarski boj, ki izvira iz stvari same. Tega boja ne moremo odpraviti ali ublažiti z lepimi besedami, s prigovarjanjem in z javkanjem. Dolžnost vsakega izkoriščanca proletarca je, da stoji v bojni vrsti svojega razreda. S tem seveda ne rečem, da je vsak način boja opravičljiv, ampak samo oni, ki je dober in ki vede k cilju.

4. Komunistem. Beseda komunistem je tujka in pomeni v našem jeziku: skupno last. Brezpo-

jo. Ako se zakon ne potrdi v roku dveh mesecev, pa tudi ne vrne predsedništvu pokrajinske vlade, da bi mogla skupščina na novo vzeti v pretres, tedaj mora predsednik pokrajinske vlade, ako ga pokrajinska izrečno pooblasti, ta zakon proglasiti.

Pokrajinska vlada izdaja izvršilne naredbe za vse pokrajinske, kakor tudi državne zakone.

gojno zasebno last naj ima vsakdo nad vsako vrednost, ki je plod njegovega dela, oziroma kar je od drugih pošteno dobil ali podedoval in je bilo pridobljeno z delom. Kakor sem sam gospodar nad svojo roko ali svojo glavo, tako sem tudi sam lastnik vsega, kar ustvarim z roko ali z glavo. To lahko povolj porabim ali zapustim drugim. Vsa velika bogastva niso pridobljena z delom, ampak z nasiljem, goljufijo ali špekulacijo. Zasebna last nad njimi torej ni opravičljiva. Male kmetije, katere obdeluje kmetova rodbina z maloštevilnimi posli in slučajnostnimi najemniki, se morajo smatrati kot plod dela. Socijalizem zahteva torej odpravo one zasebne lasti, ki ni nastala poton koristnega dela, ampak poton nasilja, goljufije in špekulacije. Dalje zahteva socijalizem skupno last vseh proizvodnih sredstev. Posameznik nima kapitala, da bi organiziral ž njim svoje delo. Ta nedostatek se da odpraviti poton združništva, da delavci združijo svoje sile in vzamejo proizvodnjo v lastne roke. Mnogo proizvodnih sredstev se lahko podpravi ali pa postanejo last samoupravnih občin ali pokrajin. Ze sedaj poseda država mnogo proizvodnih in prometnih sredstev: železnice, pošte, gozde, rudnike. To je državni komunistem. Podobne je z občinami in pokrajinami. Istotako imamo že mnoge pridobitnih zadrug. Tudi to je komunistem. Na tej poti je treba korakati dalje do konca.

5. Revolucionarna taktika. Vprašanje, ki v sedanjih časih razbija vrste socijalistov samih, je vprašanje taktike: evolucija ali revolucija — z razvojem ali z nasiljem? Socijalizem je sam na sebi nasilen in se da doseči le poton revolucije. Zgodovina priča, da se je vsak nov družabni red in sploh vsaka večja izprememba na zemlji (izvzemši krščanstva) izvršila poton revolucije. Poton mirnega razvoja se lahko vrše nekatere reforme, ki pripravljajo tla končnemu prelomu, ne morete pa izvršiti preloma samega. Toda ni se treba preveč plašiti pred izrazom „revolucija“ in ni si treba takoj predstavljati potokov človeške krvi in ogromnih grobelj razvalin. Reči hočem, da poslednji akt, s katerim se izvrši prelom, mora vsebovati nasilje, toda lahko je, da so stvari tako dobro dozorele, da je nasilje čisto majhno, v širokih krogih skoraj neopazeno. Stvar bi primerjal nekoliko z vojsko. Ako je vojaštvo dobro pripravljeno, politične zveze skrbno pripravljene, je vojna kratka, zmaga lahka in žrtev malo. Kdor bi hotel revolucije ob času, ko še ni dovolj pripravljeno, duhovne se niso zreli, organizacija še prešibka, bi bil podoben vojskovodju, ki bi pričel vojno brez vsake priprave. Ako se pa razmere dozorele, pride preobrat ali revolucija sama po sebi, izvrši se naglo in žrtev je malo. Toda nekaj nasilja pri končnem preobratu mora biti in kdor trdi, da je absolutno zoper vsako revolucijo, tudi ni socijalist. Evolucija pripravlja pot, revolucija zada zadnji udarec, eno brez drugega je nesmiselno.

6. Internacionalna. Socijalistično delo in organizacija mora biti mednarodna ali internacionalna. To je razumljivo samo ob sebi. Gospodarsko vprašanje celega sveta tvori eno celoto, vsaka reforma socijalnega reda se zamore izvajati samo s približno enakomernim razvojem pri vseh narodih. Celu posameznih gospodarskih vprašanj — n. pr. 8-urni delavnik — ne morete rešiti brez ozira na druge narode. Treba se je namreč ozirati na mednarodno konkurenco, gledati, da ne uničimo domače podjetnosti in tako še ne poslabšamo stanja delavca. Se bolj je pa potrebna internacionalna za veliki poslednji boj. Mi vidimo, da se tudi ustavna oblika vladavine ni mogla razviti v eni sami državi. Socijalno gibanje mora torej biti internacionalno. Toda človeštvo je razdeljeno na države, morda to ni poslednja in najvišja oblika javnega reda, toda zaenkrat in za dolgo vrsto let še edino mogoča. Živimo torej v državi in nam ne more biti vseeno, kako je ta država urejena, kakšne so v njej socijalne razmere, kakšen ugled ima na zunaj? Mi smo na državi interesirani materialno in idealno, narod živi in se razvija v državi, torej moramo biti tudi nacionalni. Internacionalno sodelovati ne moremo kot posamezniki, ampak samo kot nacionalno organizirana množica, to se pravi: internacionalci zamoremo biti samo kot nacionalci, dokler pa nismo nacionalno močni, bomo malovredni tudi pri internacionalnem boju.

To bi bile torej po mojem pojmovanju osnovne točke socijalističnega gibanja, boj za in proti socijalizmu, kakor tudi trenje med posameznimi socijalističnimi strujami bi se moral vesti s stališča teh točk.

Število glasov na Štajerskem po okr. glavarstvih:

Glavarstvo	SLS	NSS	JDS	JSDS	S&S Protin.	Komun.
Maribor okr.	4820	348	525	3733	3225	125 1642
Maribor mest.	419	590	484	917	28	29 402
Ptuj	4748	299	747	2722	4094	83 394
Celje	4805	422	1199	4601	2146	77 2583
Slov. Gradec	2558	25	441	4128	698	36 208
Brežice	1387	159	409	2083	2415	62 216
Konjice	1061	37	197	770	622	15 32
Ljutomer	2328	67	283	313	1653	16 80
Prekmurje	5437	125	172	989	153	1497 108

Ako so zgoraj navedene številke pravilne, potem je dobila v okrožju Maribor-Celje: SLS 27.557; NSS 2472; JDS 4456; JSDS 20.349; SKS 15.084; Komunisti 5665; Prekmurska liberalna stranka 1880 glasov. Glasovalo je izmed okroglo 119000 vseh volilcev samo 77.463, toraj komaj 65%. Udeležba je bila torej silno slaba. Po zgoraj navedenem številu glasov dobijo: Kmetiska zveza 6 in 2; Narodni socijalisti 1; Demokrati 1; Socijalni demokrati 4 in 1; Komunisti 1 in 1; Samostojna 3 in 1 poslanca.

Nekaj o izidu volitev na Kranjskem.

V Ljubljani je dobila Slovenska ljudska stranka 1 mandat, narodni socijalisti 1, liberalci 1 in komunisti 1.

Po poročilih, katera smo prejeli iz Kranjske še dopoldne, je izid sledeč: SLS 8902, JDS 1879, SKS 2665, NSS 1170, JSDS 2954 in KSJ 3761. To so številke iz litijskega, radovliškega (izvzemši Radovlje), kranjskega in črnomeljskega okraja. Po teh številkah brez Ljubljane dobi na Kranjskem SLS 6, JDS 1, SKS 2, NSS 1, JSDS 2, in KSJ 2.

Izid volitev v Zagrebu.

Zajednica 2892, radičevci 1050, demokrati 2726, pučka stranka 316, komunisti levičarji 3856, komunisti desničarji 360, frankovci 3351, Bukseg 304.

Dalmacija. Po dosedanjih dospelih vesteh manjka še izid volitev iz dveh ali treh občin manjšega obsega. Razmerje glasov je naslednje: demokrati 5148, komunisti 7623, radikalci 5857, Težačka stranka 9375, dr. Drinkovič 2683, Pučka stranka ima 12.977, izvenstrankarska skupina 3804. Količnik znaša 5100, tako da dobi: Pučka stranka 4, Težačka 3, komunisti, radikalci, demokrati in izvenstrankarska skupina po 1 mandat.

Split (mesto) oddanih 3625 glasov. Demokratije 617, komunisti 1298, radikalci 110, Seljačka 426, dr. Drinkovič 61, Pučka 123, izvenstrankarska skupina 990.

Vojvodina: radikalci 22 mandatov, demokrati 10, komunisti 3, Bunjevci 4, socijalisti 3, seljačka 2.

Bosna. Sarajevsko okrožje (brez mesta). Jugoslovanska muslimanska organizacija 21.520 glasov, Komunisti 4432, Pučka stranka 1720, Težački zavez 5207, Hrvatska težačka 1906, radikalci 5789, socijalisti 476, izvenstrankarska 276, srbska narodna organizacija 1014, demokrati 722.

Sarajevo (mesto) Jugoslov. muslimanska organizacija 3049, komunisti 2101, radikalci 1346, Pučka 422, demokratije 280, socijalisti 208, Hrvatska težačka 164, izvenstrankarska muslimanska 127, Srbska narodna org. (Čokorilo) 92, Težački savez 71.

Izid volitev v Beogradu.

Radikalci 4035, demokrati 3195, komunisti 4050, ratenci (vojaška stranka) 176, obrtniki 313, republikanci 452.

Stara Srbija (izvzemši štiri okrožja): radikalci 37, demokrati 24, seljačka 12, komunisti 9 in Ribarčeva skupina 1.

Politični pregled.

Jugoslavija.

Sedanja dr. Vesničeva vlada v Beogradu ostane baje do 15. decembra in bo še vodila prvi dve seji ustavodajnega parlamenta. Pri 1. seji konstituante bo izvoljen predsednik, pri drugi pa se bo čital regentov govor.

Naš regent je sprejel prvič v avdienco zastopnika neprijateljskih držav: Avstrije ter Nemčije.

Rapalske pogodbe minister dr. Ant. Korošec ni podpisal, ampak samo pristal na njo in sicer z odločnim protestom. Dr. Korošec je pristal na rapalsko pogodbo edino zaradi zahteve sedajnega položaja, da se nam zasigura mir od strani sosedov in se zamore naša država utrditi na znotraj. Direktno podpisana je rapalska pogodba samo od dr. Trumoviča in regenta, vsi drugi ministri so samo pristali na njo.

Ministrski svet v Beogradu pretresa Markovičev ustavni načrt, proti katerem se je izrekel Protić v posebnem pismu na ministrskega predsednika dr. Vesniča.

Dosedanji izid volitev.

Natančno zanesljivih poročil še nismo prejeli od vseh glavarstev. Kolikor nam je dosedaj znano, pričujemo. Po dosednji ugotovitvi je bila splošna udeležba pod 70%. Relativno večino je dobila ljudska stranka, za njo pride po moči socijalno-de-

mokratska, s katero so volili skoro vsi nezadovoljneži po deželi, tretja je Samostojna, narodni socijalisti do be 1 poslanca, JDS enega in komunisti 1. Prekmurska liberalna stranka ne pride niti v poštev.

Med Jugoslavijo in Italijo se je baje v Rapallu dosegel sporazum glede odstranitve d'Annunzija iz Reke. Naša vlada je prejela od Italije zagotovilo, da bo zapustil d'Annunzijo sigurno Reko.

Najnovejša poročila javljajo, da je d'Annunzija sodrga čisto uničila luko Baroš, ki pripada nam. Tudi železniška proga, ki vodi do tuke, je pokvarjena ter uničena.

D'Annunziji arditii so pa začeli očitnim ropom in nasiljem na otoku Krku. Na otok Krk je udrlo iz Reke 1000 vojakov, nekaj stotin arditov ter bersaglierjev, ki ropajo in kradejo vse, kar jim pride pod prste, da bi preskrbeli reško aprovizacijo. Krški kmetje se ustavljajo nasilju in vabi d'Annunzijeve agitatorje, ki šuntajo prebivalstvo Krka, da se izreče za pripadnost k Reki. Laški agitatorji bljubujejo po Krku vse mogoče izmišljotine. Zavedmo ljudstvo seveda ne verjame tem laškim farbarijam, ker ve, da bo združeno z Jugoslavijo. Krčani so se obrnili do naših državnih oblasti za intervencijo napram d'Annunzijevemu nasilju.

Italija.

V italijanski zbornici je zagotovil italijanski zunanji minister grof Storza v debati o rapalski pogodbi vsem Italiji priklonjenim Slovincem najširšo svobodo v političnem in kulturnem oziru.

Zanesljive vesti iz Kvarnera poročajo, da dejstvo, da podpira italijanska vlada še tudi zdaj d'Annunzija in njegovo roparsko druhal, ki se je razlezla po vseh kvarnerskih otokih, kjer uganja rope, tatvine in najhujše nasilje napram jugoslovanskemu življu. Tržaško-italijanska aprovizacija preskrbuje z živili d'Annunzijevo druhal, dasi trpijo pristno laški kraji pomanjkanje glede prehrane.

Italijanski častniki zaprisegajo laško vojaštvo, da ne bo zapustilo pod nobenim pogojem zasedenega ozemlja.

Rapalsko pogodbo je baje sprejela italijanska zbornica z dvetretjinsko večino.

Avstrija.

Celovski deželni zbor je izvolil v sporazumu s svojimi tremi strankami zastopnike za zvezni svet na Dunaju. Izvoljeni so bili trije zastopniki in sicer: dr. Steinwender za velenemce in kmetje, namestnik dr. Pflanzl, socialni demokrat Neutzler, namestnik Lukas, krščanski sociallec Valcher, namestnik Leer. Slovenci niso dobili zastopnika. To zastopstvo trpi le tako dolgo, dokler ne bode poslal na Dunaj novi koroški deželni zbor novoizvoljenih odposlancev.

Deželnim glavarjem nemške Stajerske je bil zopet izvoljen dr. Rintelen. V novo deželno vlado v Gradcu je prišlo pet krščanskih socialcev, 3 socialisti, 1 pristaš Kmetске zveze in 1 velenemec. V zvezni svet na Dunaj so bili izvoljeni iz Stajerske: 3 krščanski socialci in 3 njihovi namestniki in 3 socialni demokratje. Prvim predsednikom stajerske deželne zbornice je bil izvoljen krščanski sociallec župnik Köhl, za drugega socialni demokrat, za tretjega kmetскоzvezar, za četrtega velenemec. Stajerska deželna zbornica je tudi sprejela načrt ustave.

Cehoslovaška.

Pogajanja med Cehoslovaško in Italijo so dovedla do sklepa: da se zgradite v Trstu dve cehoslovaški skladišči in carinska ekspozitura Cehoslovake.

Anglija.

Angleška vlada dela z vsemi silami, da se doseže sporazum s pobunjeno Irsko. Tozadevna pogajanja se bodo vodila z irskimi sinfajnovci in angleškimi člani parlamenta.

Rusija.

Očividci ruskih razmer javljajo, da je moralno stanje v Rusiji strašno ter nevzdržno. Razmerje med Rusijo ter Poljsko se poostreje.

Dnevne vesti.

Kako je sedaj na Koroškem? Varnostno službo vršijo sedaj v koroškem A pasu orožniki, ki so po večini Dunajčani. To orožništvo vrši pri vsakem pasantu naše meje natančno preiskavo za jugoslovanskim denarjem. Nobeden pasant naše meje ne sme vzeti v Jugoslavijo jugoslovanskega denarja, pač pa avstrijskega, kolikor mu drago. Avstrijsko orožništvo na Koroškem bo kmalu zamenjano z „reichsveroi“. Avstrijske oblasti so začele oboroževati na Koroškem najbolj zagrizene nemškutarje.

Naša slovenska inteligenca v volilnem pretepu. Ako gledamo nazaj na volilni boj v Sloveniji, si moramo priznati, da se je vršil kolikor toliko in nad pričakovanje dostojno. Do kacic pretepev in pobojev ni prišlo, vsaj do večjih ne, ampak le tu in tam je padla kaka zaušnica, ali pa se je ušibila palica malo preko glave kacega pijanega izživca. Najdostojnejši volilni boj se je vršil med delavskimi in bolj srednjimi sloji. Konstatirati pa moramo, da se je še najbolj ostudno vršila volilna borba med našo tako zvanjo napredno inteligenco, ki se tako rada ponaša s fineso. Res sram nas mora biti pred nižjimi sloji, ako moramo beležiti pretep med JDSarji in narodnimi socialisti v ljubljanskem Unionu, ki je središče napredništva, kulture, hvafisane dostojnosti — a zeli bog tudi pretepa med napredno inteligenco, ki je

raztrgala verige nazadnjaškega krščanstva in vzela v roke palico, pod pero pa najgnusnejše osebne napade. V krogih, kjer svetlika luč napredništva, tam gospodarijo in obvladujejo trenutni položaj prav po demokratsko ujedinenem receptu: bratske nam batinne in pandurji. Ujedinjenje demokratov preko celotne SHS kraljevine nam je prineslo tudi demokratske batine iz juga, katerih se je poslužila jugoslovanska sol v Sloveniji, da prekvasi nasilnim potom z udarci vse sloje in stanove kot stranka malega človeka.

Marenberške novice. V marenberškem okraju evete v zadnjem času tihotapstvo. Tega zla se pa ne more odpraviti vključ energičnem prizadevanju od strani naših obmejnih financierjev. Zabredli so namreč med tele vrste zločince tudi takozvana marenberška in vuhredška inteligenca, ki neovirano izvršuje svoje posle. Kaj pa naj poreče k temu priprost človek, če vidi kakšen vzgled mu dajejo tile ljudje? Ali naj ne zgrabi jeza priprostega človeka, ako vidi, da se vozijo tele osebe nekaznovano in pod zaščito gotovih krogov v Avstrijo in vlečejo cele zaloge blaga preko meje. Radovedni smo, ali se bo ganilo okrajno glavarstvo v Slovenjgradu, ko bo izvelo najpej peljala gospoda iz Vuhreda in najuglednejše danovejši tihotapski slučaj. Dne 15. novembra 1920 se me iz Marenberga v Avstrijo nakupovat različno blago in so ga hoteli vtihotapiti preko meje. V Ivniku so jih dne 18. novembra 1920 zasačili avstrijski financierji, ki so jim odvzeli vse blago.

Jadranski zbor bo zboroval v Zagrebu 5. in 6. decembra. Kongresa se bodo udeležili zastopniki beguncev iz Primorja ter Koroške in odposlanci raznih političnih strank. Na tem zboru se bodo obravnavala vsa važna vprašanja, ki so stopila v ospredje vsled ratifikacije rapalske pogodbe.

Begunci zbrani na sestanku v Zagrebu, so sklenili, da se vrne na Reko kar največ begunskih trgovcev, obrtnikov in drugih delavcev.

Imenovanje višjih sodnikov za Slovenijo in Hrvatsko je podpisal regent potem posebnega ukaza.

Medjimurskega poverjenika, velikega varaždinskega župana dr. Magdiča je vlada odslovila in bo vodil njegove posle najstarejši županijski uradnik.

Pravoslavni škofom v Novem Sadu je izvoljen od arhierejskega sabora bivši temešvarski škof dr. Letici. Srbi s to izvolitvijo niso nič kaj zadovoljni, ker je Letič bivši madžaron, je bil velik prijatelj Nemcev, ko so ti pod Mackensenom gospodarili nad Temešvarom in je lizal pete Romunom, ko so ti zasedli Temešvar in okolico.

760 milijonov kron znaša vrednost vtihotapljene blaga, katerega so zaplenile naše carinske oblasti od prevrata do danes.

Veiztajalce so sodili te dni na Cetinju in obsodili 137 oseb v zapor od pol leta do 10 let. 49 obdolžencev je bilo izpuščenih, ker so presegli odmerjeno jim kazen že v preiskovalnem zaporu.

Proti morilon Essad paše, ki je albanski učiteljščnik, se je pričela sodna razprava v Parizu dne 29. t. m.

Naše domače parobrodno društvo „Ocean“ v Trstu bo otvorilo v kratkem direktno parobrodno zvezo med Trstom ter Kotorom. Parobrod bo odhajal vsakih 14 dni iz Trsta in se bo ustavil med vožnjo v Splitu, Makarski, Metkoviću, Gružu, Ercegnovem in v Kotoru.

Sprememba voznega reda. Osebni vlak štev. 32 g proti Dunaju odhaja iz Maribora gl. k. ob 18. uri 40 min.

Novi vozni redi so na prodaj pri osebni blagajni na postajah. Cena list I, 6 dinarjev, list II, 4 dinarje.

Velika eksplozija se je dogodila v Vegiati na Italjanskem in so jo čuli na 50 km daleč. Nesreča je zahtevala 7 mrtvih, 50 ranjenih in mnogo poslopij je zelo poškodovanih v okolici Vergiati.

Mesečni sestanek čč. gg. duhovnikov dravsko-poljske dekanije se vrši v sredo, dne 1. decembra v Framu.

Čeh v Zagorcih je izročil šolskemu vodstvu pri Sv. Lovrencu v Slov. gor. znesek 117 K, ki so ga darovali gostje na gostiji Pintarič—Perša za uboge šolarje. V imenu ubogih šolarjev se za ta znesek zahvaljuje šolsko vodstvo.

Iz Maribora.

Praznovanje narodnega praznika dne 1. decembra v Mariboru. Na predvečer 30. novembra 1920 obhod vojaške godbe po mestu, svirajoč primerne komade in sicer po sledečih ulicah: Meljska ulica, Aleksandrova cesta, Slovenska, Gosposka in Šolska ulica, Slomškov trg, Orožnova in Strossmayerjeva ulica, Vodnikov trg, Koroška ulica, Glavni trg, Gosposka in Jurčičeva ulica, Grajski trg, Trg svobode, Razlagova in Kolodvorska ulica, Aleksandrova cesta in skozi Meljsko ulico nazaj v Meljsko vojašnico. Pričetek ob 17. uri. 30. novembra zvečer odda artilerija 11 strelav, 1. decembra zjutraj 21 strelav iz topa. 1. decembra

se udeležijo oficirji in činovniki pontifikalne sv. maše v stolni in mestni cerkvi ob 9. uri. Po sv. maši parada garnizije na Slomškovem trgu. Ob 10. uri 30 minut čestitanje oficirskega zbora komandantu mesta v veliki dvorani oficirskega doma. Med čestitanjem koncertira vojaška godba.

Miklavjev večer mariborskih Orlov in Orlic se vrši v nedeljo dne 5. decembra ob pol 4. uri popoldne v dvorani kat. pomočniškega društva v Lekarniški ulici 6. K večeru so vsi prijatelji naših Orlov iskreno vabljeni. Da pa bo mogoče posebno naše male, naš naraščaj primerno obdariti, bodo ss. Orlice pri Vas, ki se za našo mladinsko organizacijo zanimat, pobirale prostovoljne doneske. Naklonite jim nekaj in napravite s tem veselje naši mladini, ki jo čaka pri njenem nadaljnjem delu toliko težkih nalog. Miklavževi darovi naj se blagovolijo oddati v trgovini Tiskarne sv. Cirila. — Odbor.

Društvo jugoslovanskih akademikov v Mariboru priredi s sodelovanjem tukajšnje srednješolske mladine v proslavo narodnega praznika 1. decembra 1920 slavnostno akademijo v Narodnem gledališču. Ob 11. uri dopoldne se vrši akademija za višje razrede srednjih šol, popoldne ob 4. uri se ista ponovi za nižje razrede srednjih šol. Parter in galerija sta namenjena dijaštvu, dočim se bodo lože in balkon prodajale za ostalo občinstvo. Cena loži za 5 oseb je 100 K, balkonski sedeži 10 K. Predprodaja lož in balkonskih sedežev se vrši od ponedeljka popoldne 29. t. m. v gledališki blagajni. Spored: 1. vojaška; godba; 2. slavnostni govor; 3. živa slika; 4. trio, (izvajajo gojenci Glasbene matic); 5. srbska deklaracija; 6. mešan zbor učiteljske; 7. slovenska deklaracija; 8. vojaška godba; 9. živa slika. Ker je čisti dobiček te prireditve namenjen revnemu srednješolskemu dijaštvu, in ima cela prireditev domoljubni značaj, pričakujemo, da bo občinstvo posejlo akademijo v prav obilnem številu. Posebnih vabil se ne bo razpošiljalo.

Zahvala Dijaške kuhinje. Martinov večer, prirejen v prid koroškimi dijakom beguncem dne 13. nov. t. l., je prinesel Dijaški kuhinji v Mariboru znaten dobiček. Ob zaključku računov si šteje odbor Dijaške kuhinje v prijetno dolžnost, da se vsem blagim do brotnikom za njih sodelovanje in darove kar najiskreneje zahvaljuje. V prvi vrsti gre ta zahvala c. tvr. dki Saks & Tratnik, električnemu podjetju v Slovenski ulici, ki je napeljala po vseh dvorinah kazinskih prostorov brezplačno ves električni aparat ter stem dokazala, da vpošteva tudi blage namene Dijaške kuhinje. Dalje se zahvaljuje odbor slavnemu mestnemu električnemu podjetju ter ravnateljstvu falske elektrarne za brezplačni električni tok, preblagorodnemu gospodu komandantu 45. pešpolka, polkovniku Draškicu za brezplačno vojaško godbo, velenjenim damam dr. Mulejevi, Stefinovi, Matkovi, Marinovi, Pirčevi, Polakovi, Francetovi, Pečarjevi, Copovi, Lukačičevi, Humekovi, Kožuhovi, Vodenikovi, Planinškovi, Koretjevi za njih sodelovanje. Posebno zahvalo zaslužijo gospodje nadveterinar Franc Pirnat, podpolkovnik Vidmar in pred vsemi pa za izredno po žrtvovnost gospod kapetan Ciril Rakuša. Prav srčna hvala! — Odbor Dijaške kuhinje.

Kmetijska podružnica za Maribor in okoliš priredi v nedeljo 5. decembra v dvorani okrajnega zastopa (Koroška cesta) predavanje o živinoreji. Predava g. višji živinozdravnik Pirnat. Začetek ob 9. uri. — Za naročitev modre galice je zadnji čas; naročila, predlačila in tudi udnine za l. 1921 se sprejemajo v trgovini Klajnšek in Pinič (Vetrinjska ulica). Galica je 98—99 % in že na potu; 1 kg stane 25 K. Kmalu se bode moglo zatičiti z razdelitvijo; ob enem se bode tudi oddajalo vinogradno žveplo, ki ga je preskuševalni zavod v Mariboru spoznal kot dobro in vsega priporočila vredno blago. Letošnje leto je vinogradnikom dovolj jasno dokazalo, da je oidij treba na vso moč zatirati, ako se hoče kaj brati. Najuspešnejše sredstvo zoper to bolezen pa je, kakor je danes dognano, dobro žveplo. — Končno se še pripomni, da mora vsak, ki hoče prihodnje leto dobivati „Kmetovalca“, udnino za l. 1921 plačati do 5. decembra t. l.

Jugoslovenska Matca. Jugoslovenska Matica, podružnica Maribor, priredi v torek, dne 7. decembra družabni čajni večer s petjem godbo in predavanjem. Na to prireditev, ki bo prva te vrste v Mariboru in obeta biti zelo sijajna, opozarjamo že sedaj naše občinstvo. Odbor.

Sodnik dr. Kramer in novinar Franjo Pirc. Vemo, da je g. dr. Kramer od sodnije tako zagrizen JDS strankar, da obsodi po možnosti vsacega našega človeka, o katerem ve, da je pristaš SLS. No, pa na tako postopanje sodnijskih liberalnih gospodov smo vajeni. Naravnost škandal pa je, da se dr. Kramer vedno bolj giblje v družbi novinarja Pirca, ki ima v Kramerjevi pisarni več pravic do pregleda sodnih aktov nego predsednik mariborskega sodišča g. Canjkar. Opozarjamo g. predsednika na Kramer-Pirčevo pobratimstvo, ki vzbuja nevoljo na celi sodni in pri vseh katerim je znano strankarsko in politično potepuštvo novinarja Pirca. Ako rabi g. dr. Kramer pri svoji težki hoji res kako oporo, naj se

poslužuje palice, ne pa žive opore v osebi izza zadnjih pobijanih po Mariboru več kot žalostno znanega organizatorja demonstracij g. Franja Pirc. Za bratško razmerje dr. Kramer-Pirc bomo zainteresirali tudi Ljubljano.

Nemčurstvo pri mariborskem okrožnem sodišču. Da imajo pri mariborskem okrožnem sodišču še smiraj nekdanji zagriženi nemčurji prednost pred nami že od nekdanjih zavednih ljudi, dokazuje dejstvo, da se kot cenilce k cenitvam v celam okrožju priteguje tudi še danes naše nekdanje najhujše nasprotnike Ruperta Pircherja iz Lajversberga, Johana Reibenschuh iz Pobrežja in Gottfrieda Pečar-a iz Kamnice. Zakaj se neki ne dogaja? Ali je res, da ti gospodje cenilci vozijo gospoda predstojnika okrajnega sodišča brezplačno po njegovih skoro vsakdanjih zunanjih poslovanjih, za katere so zaračunane prav mas-

ne pristojbine? Ta okolnost je tem sodnijskim cenilcem baje tudi pridobila volilno pravico; saj je vendar gospod vodja okrajnega sodišča, vnet pristaš za JDS, tudi v volinam senatu. Neod viznost sodnikov je s tem precej omajena. Ko bi ta gospod v večji brigi za urad tam nadziral uradovanje, morda bi se potem razmere pri okrajnem sodišču, ki so precej neredne, zboljšale.

Obtinski gospodarski urad naznanja, da je dopel domači kristalni (bel) sladkor. Cena istemu znaša: za trgovce, društva itd. 56 K, za konsumente pa 60 K za kilogram; odmerek pa 1 kg za osebo. Tozadevna nakazila se bodo izdajala počenši s 30. novembrom t. l. Takratni veljavni odrezek je „vinotok 1920“. Sladkorna oddaja se zaključuje s 31. decembrom 1920.

Koliko dobitka nosi dnevno mariborska carinarna? Dohodki mariborske carinarnice znašajo dnevno 2 milijona kron, najmanj pa nad 1 milijon kron.

???

Novi koledarji za leto 1921. Cirilova tiskarna v Mariboru je izdala in razpošila te-le koledarje za leto 1921: „Zepni bil'ezni koledar“, trdo vezan, zelo ličen, pripraven za razne zapiske. Cena s poštnino vred 7.50 K. — „Pisarniški biljezni koledar“, obsežen, format 26:17 cm, pripraven da stoji na mizi; ima obširne prostore za dnevne zapiske. Stane s poštnino vred 15 K, brez poštnine 12 K. Je gotovo najcenejši koledar te vrste. — Oba koledarja se toplo priporočata!

Mala naznanila.

Razna:

Plemenska kobila

teška, 6 let stara, se zamenja za težkega konja. Ribiška ulica 9, Maribor. 870

URE

vsake vrste
besprejmejo
v popravilo.
Zaloga ur

stalnica in srebrnina. Cene
umerne. Postrežba točna.
IAN IGNACI, MARIBOR
KRAJSKI TRG v gradu (Bazg).

POZOR! Točim pristnega
letošnjega ljuto-
merkana. Priporočam tudi druga
pristna domača vina od K 16—
naprej, ter pristnega damatina. Za
obilen obisk se priporočam Fr.
Prohaska, gostilna pri dravski
bregi, Strma ul. 11, Maribor. 965

Prodaja se:

Vozovo za enega in dva
konja, konjsko
opremo na prodaj, Maribor, zra-
ven okr. glavarstva. Vozni graditelj
Franjo Fork, Jug slovenski trg 8.
947

Hiša v Mariboru

5 minut od Glavnega trga, z vrhom
na s srnjakimi blebi, se zamenja
za gozd, ali kako gošnje poset
je. V hišo se takoj lahko naseli.
Ostalo se bo samo na resne po-
močbe. Ponudbe pod naslov „Hi-
ša v Mariboru“ na upravnishvo
leta. 912

Službe:

Hlapca išče trdka Piator
& Lenart, Maribor
Aleksandrova cesta. 939

Gospodarska Zadruga v Goranji
Zadgou raspisuje službo prvega
knjigovodje.

Reflekti a se le na popolne samo-
stejno moč. S spricovali in refe-
rencami dosedanjega službovanja
opremljene ponudbe naj se po-
šlje o na ravnanje uprave.
Služba se nvestopi takoj. 948

**Krojaški pomočnik in
učenec**
za boljše hiše se sprejme pri Ga-
sparju Krebel, Slovenjgrada. 968

Inserirajte v „Straži“.

ZA ZIMO!

se dobi raznovrstno manufakturne blago v
največji izbiri v
VELETRGOVINI MANUEAKTURNEGA BLAGA
Karela WORSCHÉ, Maribor
GOSPOSKA ULICA.

Zajamčeno dobro blago! ... Najnižje cene!
Postrežba točna! 929

ZADRUŽNA BANKA

CENTRALA: SPLIT

PODRUŽNICE: MARIBOR, ZAGREB, NOVI SAD

Afilijacije: Zadruga banka Reka, Zadruga štedionica Trst

OSNOVNA GLAVNICA 50 milj. K

Bankovni oddelek:

Bavi se z vsemi bančnimi posli. Obavlja izpačila na
vsa tuzemska in inozemska tržišča pod najugodnejšimi
pogoji.

Blagovni oddelek:

Kupuje in prodaja na veliko vse domače in prekomorske
proizvode.

Meniačnica:

Kupuje in prodaja tuje valute, devize in čeke ter vseh
vrst domačih in tujih papirjev.

Vloge

Sprejema denar na vložni žiro in tekoče račune ter jih
obrestuje pod najboljšimi pogoji.

Podružnica Maribor

Gosposka ulica 20 (Pirchanova hiša)

prične s poslovanjem dne 1. decembra 1920.

Cevlje,

dokolenice (gamaše)
perilo

obleke

tržne torbice

potov. košare,

vrvi ter razno galanterijsko blago kupite

najceneje pri tvrdki Jakob Lah, Maribor

Glavni
trg 2.

Svečnike, petroleine sve-

tilike, plinovne lestence

(Gasluster) predela na

električno luč

nakenele in solidno turdka

Karel Tratnik,

Maribor.

Orožnova ulica šte. 3. 944

Slovenci širite naše liste!

SOL

belo nemško je ilno v vrečah
nudi cele vagone kakor manjše
količine za takoj

918

Anton Tonejc in drug Maribor

FRANC KRAJNC,

SLIKAR

857

MARIBOR, CVETLIČNA UL. 8

ABSOLVENT MONAKOVSKÉ IN DUNAJ-
SKE UMETNIŠKE OBRTNE ŠOLE

Izvršuje slikanje sob, napisov, pokrajin, dekoraci-
in portretov po najnižjih cenah.

POHIŠTVO

LASTNIH IZDELKOV

iz trdega in mehkega lesa se zavoljo po-
manjkanja prostora po znižanih cenah pro-
daja pri

Peter Hochnegger in dr.

MARIBOR, Koroška cesta 46—53.

Prodaja tudi proti mesečnemu odplačilu. 839

V moški kaznilnici v Mariboru
se sprejmejo 954

krojaška dela

v večjem obsegu, kakor krpanje vreč in drugo.
Tozadevna pjasnilo se dobijo pri upravi zavoda.

Devojka za dete

se išče.

951

Ponudbe je poslati na naslov: Topolič Venac 17
BEOGRAD.

Svoji k svojim!

Naznanja sl. občinstvu da sem pre-
selil moje manufakturno trgovino
iz Tkalske ul. 6 v Slovensko ul. 12
(Vogel Gosposke ulice).

Če želite dobro in po cenit blago
za obleke, po meri sukno, platno,
perilo, nogavice itd. obiščite

Miroslava NABEROJ

MARIBOR, Slovenska ulica 12.

Direkten vvoz! 952 Tovarniške cene!

Koruzo in oves

cele vagone, kakor tudi manjše
količine nudi po dnevnih cenah

Anton Tonejc in drug Maribor